

Warszawa, dn. 17 marca 2016 r.

Dr Renata Kamińska
Katedra Prawa Rzymskiego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

ZAŁĄCZNIK NR 2

AUTOREFERAT

1. Imię i Nazwisko

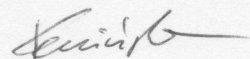
Renata Kamińska

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe

W roku 2001 ukończyłam studia magisterskie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego jednocześnie na dwóch kierunkach – prawa oraz prawa kanonicznego. Prace magisterskie na obu kierunkach dotyczyły zagadnień prawa rodzinnego i opiekuńczego. Zostały napisane na seminarium prowadzonym przez prof. dr hab. Jana Zabłockiego. Obie zostały ocenione bardzo dobrze.

Dyplom magistra prawa uzyskałam w dniu 24 kwietnia 2001, natomiast 4 lipca 2001 r. zdobyłam tytuł magistra prawa kanonicznego ze specjalnością cywilną. W tym samym roku zostałam zatrudniona jako asystent Katedry Prawa Rzymskiego na WPiA Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Efektem mojej pracy naukowej była rozprawa doktorska zatytułowana *Ochrona miejsc publicznych w prawie rzymskim*. Promotorem był prof. dr hab. Jan Zabłocki, a recenzentami prof. dr hab. Witold Wołodkiewicz i prof. dr hab. Bronisław Sitek. Obrona mojej pracy doktorskiej odbyła się w dniu 24 lutego 2009 r. na WPiA UKSW. Na podstawie uchwały Rady Wydziału uzyskałam stopień doktora nauk prawnych w zakresie prawa.

Zgodnie z sugestiami Recenzentów moja rozprawa doktorska, w nieco zawężonej pod względem treści formie, w 2010 r. została opublikowana w formie monografii zatytułowanej

Ochrona dróg i rzek publicznych w prawie rzymskim w okresie republiki i pryncypatu.

Recenzentem wydawniczym była prof. dr hab. Anna Pikulska-Radomska.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Od 1 października 2001 r. do chwili obecnej jestem zatrudniona w Katedrze Prawa Rzymskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Od roku 2001 do 2009 pracowałam na stanowisku asystenta w/w Katedry, a następnie od dnia 1 października 2009 r. do chwili obecnej na stanowisku adiunkta.

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 ze zm.).

a). tytuł osiągnięcia naukowego

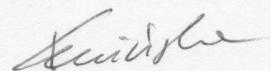
Osiągnięciem naukowym w rozumieniu w/w ustawy jest monografia zatytułowana *W trosce o Miasto. 'Cura urbis' w Rzymie okresu republiki i pryncypatu.*

b). autor, rok wydania, nazwa wydawnictwa, recenzenci wydawniczy

Renata Kamińska, *W trosce o Miasto. 'Cura urbis' w Rzymie okresu republiki i pryncypatu*, Warszawa 2015, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, seria *Arcana Iurisprudientiae*, ss. 257. Recenzentami wydawniczymi były: prof. dr hab. Anna Pikulska-Radomska i prof. US dr hab. Ewa Gajda.

c). omówienie celu naukowego w/w pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Monografia *W trosce o Miasto. 'Cura urbis' w Rzymie okresu republiki i pryncypatu* jest na gruncie polskiej romanistyki pierwszym całościowym opracowaniem problematyki związanej z zarządzaniem i nadzorem nad infrastrukturą antycznego Rzymu. Pod względem czasowym badania zostały zawężone do czasów republiki i pryncypatu. Na ten okres przypadł największy rozwój urbanistyczny Miasta. Rozpoczął się on pod rządami dyktatora Luciusa Corneliusa Sulli i trwał nieprzerwanie do połowy I w. n.e. Spowodował go z jednej strony postęp techniczny, a z drugiej rozpoczęty już w IV w. p.n.e. wzrost ludności na stałe osiedlającej się w Rzymie. Następstwem tego zjawiska był dynamiczny rozwój budownictwa mieszkalnego i sakralnego na obszarze Miasta, a także przyspieszone zaopatrywanie go

w różnego rodzaju urządzenia i konstrukcje składające się na miejską infrastrukturę, tj. akwedukty, ulice, chodniki czy system kanalizacyjny.

Rozbudowa infrastruktury Rzymu nierozłącznie wiązała się z rozwojem sektora administracji odpowiedzialnego za jej funkcjonowanie. Ów sektor tworzyli urzędnicy. W republice do ich grona należeli cenzorzy oraz edylowie kurulni i plebejscy wraz z urzędnikami pomocniczymi – *quattuorviri viis in urbe purgandis*. Z kolei w pryncypacie już pod rządami Oktawiana zwanego później Augustem większość zadań związanych z nadzorem nad infrastrukturą miejską została przekazana i była wykonywana głównie przez *curatores*.

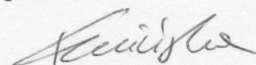
Zmiany, o których mowa stały się przyczynkiem do przeprowadzenia szerszych badań w zakresie administrowania infrastrukturą Miasta w dobie republiki i pryncypatu. Te rozważania stanowią treść mojej monografii.

Jej głównym celem było ustalenie czy w Rzymie w tym właśnie przedziale historycznym funkcjonowały, podobnie jak w czasach współczesnych, odrębne organy administracji publicznej odpowiedzialne za poszczególne działy miejskiej infrastruktury oraz jakie rozwiązania zostały przyjęte w zakresie zarządu i nadzoru nad nią. Celem udzielenia odpowiedzi na postawione pytania, w pracy skupiłam się na przedstawieniu przeobrażeń, jakim na przełomie republiki i pryncypatu poddano służby publiczne odpowiedzialne za tę sferę życia Miasta oraz ich kompetencje.

Punktem wyjścia moich rozważań była teza, w myśl której początki działalności poszczególnych *curatores* sprawujących pieczę nad Miastem sięgają republiki, a nie, jak często podaje się w literaturze współczesnej czy nawet w niektórych tekstach pisarzy antycznych, wczesnego okresu panowania Oktawiana Augusta, któremu też częstokroć przypisuje się powołanie pierwszych kuratorów.

Z uwagi na to, że przedmiotem badań była geneza i rozwój wspomnianych urzędów, praca dzieli się na dwie części, a podstawą tego podziału jest, jak już wcześniej nadmieniałam, okres historyczny, w którym one funkcjonowały, tj. republika i pryncypat. Tezą wiodącą w pierwszej części rozprawy jest założenie, iż trzon tych urzędów powstał w republice, a związane z nimi funkcje pełnili wówczas edylowie i cenzorzy, a także urzędnicy pomocniczy – *quattuorviriowie*.

Celem badań było w związku z tym wykazanie roli, jaką obok dużej ilości innych obowiązków (często o całkowicie odmiennym charakterze), pełnili ci *magistratus* w zakresie pieczy nad Miastem. Dla pełnego naświetlenia problemu za istotne uznałam zwrócenie uwagi również na inne poza wymienionymi urzędy, które w jakimkolwiek stopniu były zaangażowane w realizowanie zadań wynikających z *cura urbis*, m.in. na urząd pretora.

Z kolei głównym celem badań prowadzonych w drugiej części niniejszej rozprawy było scharakteryzowanie poszczególnych urzędów kuratorów oraz szczegółowe opisanie ich kompetencji. Dużą wagę przykładam do tego, aby ukazać ciągłość istnienia kurateli Miasta od czasów republiki po pryncypat. Dlatego jednym z moich założeń było ustalenie, czy August słusznie nazywany jest twórcą urzędów *curatores*, czy może raczej winno się go uważać za tego, kto doprowadził do ich zinstytucjonalizowania. Kwestia ta wydała mi się tym bardziej interesująca, że już niektórzy autorzy starożytni, jak choćby Swetoniusz, wychwalali pierwszego princepsa właśnie za stworzenie tych urzędów. Zgłębiając tę problematykę oparłam się na dwóch podstawach. Jedną stanowiła treść kompetencji poszczególnych kuratorów, jakie przejęli od *magistratus* republikańskich. Druga zaś wiązała się z faktem, że niektóre z kuratel miejskich funkcjonowały już w republice, jakkolwiek wtedy jeszcze traktowano je jako urzędy nadzwyczajne. We wczesnym pryncypacie przekształciły się one jednak w urzędy stałe o szerokich kompetencjach, do czego przyczyniło się usuwanie ze sceny politycznej bądź osłabianie znaczenia niektórych urzędów republikańskich, wśród nich cenzorów czy edylów. W tym kontekście chciałam ukazać ciągłość funkcji urzędników sprawujących pieczę nad Miastem w okresie republikańskim, a więc w szczególności edylów i cenzorów oraz ich następców w pryncypacie, czyli poszczególnych *curatores* i ostatecznie odpowiedzieć na pytanie, czy wymienionych wyżej *magistratus* można nazywać kuratorami doby republiki.

Zdając sobie sprawę z pojemności wyrażenia *cura urbis* już we *Wstępie* książki zaznaczyłam, jaka dokładnie jego sfera była przedmiotem moich zainteresowań. Piecza nad miastem, oznaczająca dbałość o porządek i bezpieczeństwo na jego obszarze implikuje bowiem dwa węższe znaczenia tego sformułowania, tj. *cura urbis sensu stricto* oraz *custodia urbis*. Pierwsze mieściło w sobie troskę o czystość i stan sanitarny miasta, porządek na jego ulicach oraz ich przejezdnosć, a także zapewnianie stałego dostępu do wody pitnej oraz kontrolę jej jakości, i wreszcie nadzór nad systemem kanalizacji. Badaniom poddałam wyłącznie tę część *cura urbis*. Celem wprowadzenia Czytelnika w sedno problemu oraz klimat czasów antycznych, część pierwszego rozdziału monografii poświęciłam na syntetyczne omówienie najważniejszych z punktu widzenia życia miasta budowli i urządzeń składających się na jego infrastrukturę. Należały do nich świątynie, akwedukty, ulice, system kanalizacyjny oraz łaźnie. Celowo natomiast zostały pominięte zagadnienia związane z *custodia urbis* polegającą na utrzymywaniu spokoju i bezpieczeństwa w obrębie miasta oraz zapobieganiu wszelakim nieprawościom, do jakich zwykle dochodziło w miejscach publicznych.

Drugi rozdział monografii nosi tytuł *Cura urbis w Rzymie w okresie republiki*. Poruszone zostały w nim zagadnienia związane z funkcjami urzędników pełniących pieczę nad Miastem

